

РЕЦЕНЗИЯ

АГРАРЕН УНИВЕРСИТЕТ
гр. ПЛОВДИВВх. № *Норв* Дело № *13*Получено на *27.02.2026*

относно конкурса за „професор“ по научната специалност „Икономика и управление (селско стопанство)“, обявен в ДВ бр. 99 от 21.11.2025 г. с кандидат доц. д-р Боряна Любчева Иванова от катедра Икономика при Аграрен университет – Пловдив, определен съгласно Заповед № РД-16-133/26.02.2026 г. на Ректора на Аграрен университет – Пловдив за член на научното жури

Рецензент: Проф. д-р Иван Йочев Боевски, Нов български университет - гр. София, З.О. „Социални, стопански и правни науки“, З.8. „Икономика“, назначен за член на научното жури със заповед № РД-16-133/26.02.2026 г. на Ректора на Аграрен университет.

Моето становище е разработено при спазване на изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане, ППЗРАС в Аграрен университет, Пловдив и при изпълнение на научно-метричните критерии за ПН З.8 „Икономика“ за заемане на академична длъжност „ПРОФЕСОР“.

1. Общи данни за кариерното и тематичното развитие на кандидата.

Госпожа Боряна Любчева Иванова завършва средно образование с профил „Стопанско управление“, след което получава професионална квалификация по бизнес и финанси от The College of North West London. Последователно придобива ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“ по Аграрна икономика в Университета за национално и световно стопанство – София., а през 2007 г. защитава дисертация на тема „Земеделските кооперации в България по време на присъединяването към Европейския съюз (развитие, адаптация и трансформация)“ и придобива ОНС „доктор“ по Икономика и управление (селско стопанство).

Академичната ѝ кариера започва през 2001 г., когато печели конкурс за асистент в катедра Икономика на Аграрен университет. През 2004 г. е назначена за старши асистент, а през 2007 г. става главен асистент. Придобива академичната длъжност „доцент“ през 2012 г. Доц. д-р Боряна Иванова участва в различни национални и международни проекти, публикува статии, монографии и доклади, участва в летни училища, квалификационни курсове и научни конференции.

Успоредно с академичното си развитие, доц. Иванова заема различни административно-управленски позиции – била е директор на Учебно-информационния център за университета, в продължение на два мандата е била заместник-ректор с ресор „Учебна дейност и акредитация“, а от 2024 г. е ректор на Аграрния университет.

Кратко обобщение и оценка:

Доц. Иванова демонстрира последователно и устойчиво възходящо развитие в академичната, научно-изследователската и административно-управленската си дейност. Постигнатите резултати са убедителни и свидетелстват за висока професионална компетентност, ангажираност и стратегическа визия. Оценявам цялостната ѝ дейност изключително високо и подкрепям продължаването и дори интензифицирането на нейната

академична, научна и мениджърска дейност.

2. Общо описание на представените материали.

В конкурса за „професор“ доц. д-р Боряна Иванова участва с **обща продукция от 55 труда**, групирани по следния начин:

❖ Научни-публикации по номенклатурната специалност – **54 броя, от тях:**

- Публикации, свързани с **докторската дисертация – 4 броя**, които не подлежат на разглеждане.

- Публикации, свързани с свързани с придобиването на академична **длъжност „доцент“ – 17 броя**, които не подлежат на разглеждане.

- Публикации, **невключени в наукометричните показатели**, извън тези за придобиване на ОНС „доктор“ и АД „доцент“ – **2 броя**.

- Публикации, подлежащи на анализ за изготвяне на становището **31 броя**.

❖ Учебници – **няма представени**.

❖ Учебни ръководства – **1 брой**.

За изготвяне на становището подлежат на анализ **31 броя**.

- Публикации с импакт фактор – **10 броя**;

- Публикации в рецензирани и реферирани научни списания – **14 броя**;

- Публикации в неферирани списания с научно рецензиране – **2 броя**;

- Публикации в сборници от конференции – **няма представени**;

- Публикации в книги (глави) – **4 броя (2 от тях в WoS Core Collection)**;

- Монографии – **1 брой**.

Личното участие на доц. д-р Боряна Иванова в посочените 31 труда се илюстрира с факта, че 4 са самостоятелни, в 5 е първи, в 7 е втори, а в останалите 15 е трети и следващ автор.

Считам за особено необходимо да подчертая, че **83,87% от публикациите са на английски език**, а 38,71% от представените трудове са публикувани в издания, индексирани в Web of Science (Core Collection) и/или Scopus, което е показателно както за присъствието на доц. д-р Иванова в международното научно пространство, така и за качеството на научната продукция.

Справката за съответствието с минималните национални изисквания за област 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.8. Икономика, съгласно със ЗРАСРБ (чл.2б) и Правилника за приложението му (чл.1а, ал.1), показва, че резултатите на доц. д-р Иванова са **общо 1164,65 т. при изискуем минимум от 550 т., което представлява изпълнение от 211.76 %**. Разпределението на точките по категории и % изпълнение е, както следва:

Група от показатели	Съдържание	Минимално изискуеми точки за професор	Акумулирани от Боряна Иванова точки	% преизпълнение от Боряна Иванова точки
А	Показател 1	50	50	100 %
Б	Показател 2	-	-	-
В	Показател 3	100	100	100 %
Г	Сума от показателите от 4 до 10	200	309,65	154.8 %
Д	Сума от показателите от 11 до 13	100	450	450 %
Е	Сума от показателите от 14 до края	100	255	255 %
Общо		550	1164,65	211.76 %

ППЗРАС в АУ-Пловдив, приложение 1, т. 13 и 14, поставя допълнителни критерии за присъждане на академичната длъжност „професор“, а именно минимум 5 цитирания в издания с импакт-фактор или импакт-ранг и минимум двама защитили докторанти, от които поне един в Аграрен университет. В съответствие с това, доц. д-р Иванова е представила справка за 27 цитирания в издания с импакт-фактор или импакт-ранг и справка за двама защитили докторанти, и двамата в Аграрен университет.

Кратко обобщение и оценка:

Всичко горепосочено като фактически материал в тази точки ми дава основание да направя следната оценка: Доц. д-р Боряна Иванова отговаря на всички наукометрични изисквания както националните, така и вътрешно-университетските. Кандидатът представя научна продукция и материали, превишаващи минималните национални и допълнителните изисквания на АУ-Пловдив, някои от показателите дори с 450 %.

3. Основни направления в изследователската работа на кандидата. Демонстрирани умения или заложи за ръководене на научни изследвания (ръководство на проекти, привлечено външно финансиране и др.).

Научноизследователската дейност на кандидата се характеризира с ясно очертана тематична последователност и интердисциплинарност в рамките на аграрната икономика и устойчивото развитие. Въз основа на представените три групи трудове могат да се обособят няколко основни направления.

Първото направление е свързано с Новата институционална икономика и развитието на кооперативния модел в аграрния сектор. Изследванията обхващат икономическата ефективност, структурата на собствеността,

управленските механизми и ролята на кооперациите в условията на пазарна трансформация и европейска интеграция. Особено внимание се отделя на взаимодействието между нормативната среда, публичната подкрепа и устойчивостта на кооперативните структури, включително в контекста на енергийния преход и развитието на възобновяеми енергийни източници.

Второто направление обхваща **биоикономиката и кръговата трансформация на аграрния сектор**. В тази група трудове се анализират теоретичните основи на биоикономиката, секторният и регионалният потенциал за развитие в България, възможностите за производство и оползотворяване на биомаса, както и връзките между биоикономика, зелена и кръгова икономика. Разработени са методики за оценка на потенциала и са формулирани стратегически препоръки за развитие на биоикономическите сектори на национално и местно равнище.

Третото направление е насочено към **устойчивото развитие на селските райони и аграрната политика**, включително анализ на публичните инструменти, директните плащания, развитието на малките и полусубсистентните стопанства и функционирането на системите за консултиране и трансфер на знания (AKIS). Изследванията допринасят за по-добро разбиране на връзката между институционалната среда, иновациите и конкурентоспособността на аграрния сектор.

Четвъртото направление е свързано с **климатичните рискове, адаптацията и устойчивостта на селските екосистеми**. Тук кандидатът участва в интердисциплинарни изследвания, базирани на сценарийни и многомоделни анализи, оценяващи въздействието на климатичните промени върху земеделието, екосистемните услуги и регионалното развитие, както и възможностите за адаптационни политики и инвестиции.

Констатираните направления на научен интерес се допълват от проектната дейност на кандидата. В документите по конкурса е представена информация за участие в 7 международни и 1 национален научни и образователни проекта, като кандидатът е ръководител на единия от международните проекти.

Кратко обобщение и оценка:

В тази точка от моята рецензия оценката ми за основни направления в изследователската работа на кандидата е ме изключително висока, защото в своята съвкупност направленията очертават широк интердисциплинарен, устойчив, логически структуриран, надграден и научно разпознаваем профил на кандидата. В този профил фокусът пада върху икономическите и институционалните компоненти на аграрната трансформация в условията на зелена и климатична преориентация на бизнеса и адаптацията на неговите структури.

4. Оценка на педагогическата подготовка и дейност на кандидата. Ролята му за обучението на млади научни кадри.

Доц. д-р Боряна Любчева Иванова е преподавател към катедра „Икономика“ на Аграрен университет – Пловдив от 03.09.2001 г., като към 01.01.2026 г. преподавателският ѝ стаж възлиза на 24 години, 3 месеца и 28 дни.

Представената справка за учебната заетост показва, че въпреки заемането на административни позиции, кандидатът реализира значителна учебна заетост.

През периода 2021/2022 – 2025/2026 г. общата заетост на доц. д-р Боряна Иванова възлиза на 3584,2 часа, което означава средногодишна заетост от 756,84 часа. Тази заетост включва аудиторна и извънаудиторна заетост, както в ОКС „бакалавър“, така и със студенти в ОКС „магистър“.

Доц. Иванова работи системно и по посока на подготовката на висококвалифицирани кадри, свидетелство за което е работата с двамата успешно защитили докторанти. В тематично отношение дисертациите на докторантите гравитират към икономическия растеж и устойчивото развитие, което кореспондира с научните интереси и професионална компетентност на доц. Иванова.

Кратко обобщение и оценка:

Идентифицираните от мен факти и обстоятелства в точка 4 безспорно показват и доказват, че доц. д-р Боряна Иванова притежава значим и устойчив преподавателски опит, съчетан с продължителна висока учебна натовареност. Активната ѝ работа със студенти и докторанти отразява не само задълбочена професионална компетентност, но и ясно осъзната визия и оперативно прилагана мисия за формиране на подрастващо поколение от научни кадри и развитие на академичната общност в АУ-Пловдив. Оценявам нейната дейност като такава, която има траен институционален ефект и съществено значение за развитието на науката и практиката. Освен това считам, че представените резултати напълно покриват и надграждат нормативните изисквания за учебно-преподавателска дейност при заемане на академичната длъжност „професор“.

5. Значимост на получените резултати, доказана с цитирания, публикации в престижни списания, награди, членство в международни и национални научни органи и др.

За значимостта на представената научна продукция може да се съди по факта, че от общо 31 публикации, 26 броя или 83,87% са публикувани в списания, реферирани в престижните бази данни Scopus и Web of Science (Core Collection). 32,26% от публикациите са в списания с импакт-фактор и/или импакт-ранг, като 12,9% от публикациите са в списания, които попадат в първи квартал (Q1).

Оценката на научната общност за представената научна продукция се илюстрира от интереса на общността към представените резултати. Показателна в това отношение е представената справка на цитиранията. Във връзка с доказването на изпълнението на минималните национални наукометрични изисквания е представена информация за 31 забелязани цитата, от които 28 в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация и 3 в монографии и колективни томове с научно рецензиране. Така представените цитирания генерират 450 точки в група Д при изискуем минимум от 100 точки.

Допълнително свидетелство за качеството и значимостта на научната

продукцията е информацията от Справката за импакт-фактора на списанията, реферирани и индексирани в SCOPUS и Web of Science, в които има цитирания на статии на доц. д-р Боряна Любчева Иванова. От нея се вижда, че 18 от представените цитирания (58,06%) са в списания с импакт-фактор и/или импакт-ранг, които попадат в първи квартал (Q1), а още 6,5% са във втори квартал (Q2).

Кратко обобщение и оценка:

Идентифицираният от мен публикационен профил на доц. д-р Боряна Любчева Иванова се характеризира с наличие на статии в списания от първи квартал (Q1) и значителен дял публикации в издания, индексирани в Scopus и Web of Science. Цитиранията в списания с импакт-фактор и висок квартален ранг потвърждават научната разпознаваемост на резултатите. Оценявам значимостта на научната продукция като висока и напълно съответстваща на изискванията за заемане на академична длъжност „професор“.

6. Значимост на приносите за науката и практиката. Мотивиран отговор на въпроса доколко кандидатът има ясно очертан профил на научноизследователската работа;

Въз основа на цялостния анализ на представената научна продукция – статии в реферирани и индексирани международни издания, монографии и глави от книги, студии, научни доклади и хабилитационен труд – може да се направи категоричен извод, че кандидатът притежава ясно очертан, последователно развиван и научно обоснован профил на изследователската си дейност.

Научноизследователският профил е концентриран в областта на аграрната икономика, институционалния анализ и кооперативния модел, биоикономиката и кръговата трансформация на аграрния сектор, устойчивото развитие на селските райони и адаптацията към климатичните промени. Тематичната последователност показва логическа еволюция – от задълбочен институционален и икономически анализ на кооперативните структури и аграрната политика, през концептуално и емпирично изследване на биоикономиката, до интердисциплинарни разработки, свързани с климатичния риск, устойчивостта и управлението на знанието в аграрните системи.

I. ОРИГИНАЛНИ ПРИНОСИ

Оригиналните приноси на кандидата се открояват най-ясно в разработването и адаптирането на концепцията за биоикономика към българския контекст, включително оценка на секторния и регионалния потенциал за производство на биомаса, анализ на предпоставките и ограниченията пред развитието на биоикономическите сектори и формулиране на стратегически насоки за тяхното развитие. В областта на кооперативния модел и енергийните кооперации са изведени специфични институционални и икономически характеристики на българската среда в сравнителен международен контекст. В изследванията, свързани с климатичната уязвимост и адаптацията на селските райони, кандидатът участва в адаптирането на глобални сценарийни модели към национално и регионално равнище и в икономическата интерпретация на получените резултати.

II. МЕТОДОЛОГИЧНИ ПРИНОСИ

Методологичните приноси се изразяват в прилагането и комбинирането на институционален анализ, иконометрични методи, пространствено картографиране, сценарийни и многомоделни оценки, както и интегрирани подходи за измерване на устойчивостта и екосистемните услуги. Разработени и приложени са методики за оценка на потенциала на биоикономиката, за анализ на ресурсната база на селските райони и за изследване на знанието и консултантските потоци в рамките на AKIS. Интердисциплинарният характер на използвания инструментариум свидетелства за висока методологична култура и способност за интеграция на икономически, екологични и институционални измерения.

III. НАУЧНИ ПРИНОСИ

Научните (теоретични) приноси са свързани с обогатяване на институционалния анализ в аграрната икономика, концептуализиране на връзките между биоикономика, кръгова икономика и устойчиво развитие, както и с доразвиване на разбирането за ролята на публичните политики и кооперативните структури в условията на зелена трансформация и климатичен натиск.

IV. ПРИЛОЖНИ ПРИНОСИ

Приложните приноси са съществени и имат пряко значение за формирането на аграрни, регионални и климатични политики. Разработките съдържат аргументирани препоръки относно разпределението на публичната подкрепа, развитието на селските райони, адаптационните стратегии към климатичните промени, стимулирането на биоикономиката и подобряването на системите за консултиране и трансфер на знания. Част от резултатите са интегрирани в стратегически документи, експертни доклади и международни партньорства, което свидетелства за реална обществена и практическа значимост.

Кратко обобщение и оценка:

На основата на идентифицираните факти и обстоятелства считам, че кандидатът демонстрира висока степен на научна зрялост, ясно структурирана изследователска линия, устойчиво присъствие в международната научна общност и способност за генериране на оригинални, методологично издържани и практически приложими резултати. Съвкупността от трудове обосновава моя категоричен извод, че приносите на кандидата са значими както за развитието на аграрната икономическа наука, така и за усъвършенстването на управленските и политическите инструменти, механизми, структури и политики в сектор. Следователно те напълно отговарят на изискванията за заемане на академичната длъжност „професор“.

7. Критични бележки и препоръки

Критични бележки нямам. Бих желал да предложа на кандидата да не спира, а дори да ускори темпото на работа и получаване на резултати и скоро да ни покани за участие в жури за ДОКТОР НА НАУКИТЕ

8. Лични впечатления и становище на рецензента

В продължение на повече от четвърт век имам възможността пряко да наблюдавам последователното и устойчиво академично израстване на г-жа Иванова. Тази дългогодишна перспектива ми дава основание уверено да заявя, че нейният професионален път е резултат от целенасоченост, задълбоченост и постоянство. Още в студентските си години тя проявяваше траен интерес към Новата институционална икономика и проблематиката на колективното действие (Collective Action). Това са области, които са значими и за моите собствени академични търсения. Те изискват висока степен на аналитична зрялост. Още тогава тя се отличаваше със стремеж към дълбочинно разбиране, а не към формално усвояване на знания, което ясно очерта бъдещата ѝ научно-академична траектория.

През следващите години бих могъл убедено да заявя, че тя се утвърди като преподавател с ясна концептуална рамка, аналитична прецизност и отчетлива практическа ориентация. За мен тя е организиран, кооперативен и надежден колега, който подхожда с уважение както към научната работа, така и към академичната общност. Ценя високо не само нейните професионални качества, но и личната ѝ коректност, отговорност и готовност да поема ангажменти и да ги реализира прецизно. Убеден съм, че тя напълно заслужава академичното израстване, към което се стреми.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на направения анализ на педагогическата, научната и научно-приложната дейност на кандидата считам, че доц. д-р Боряна Любчева Иванова отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение, като значително преизпълнява задължителните минимални наукометрични показатели, а представената продукция като качество и тематичен обхват съответства на необходимото професионално ниво за заемане на академичната длъжност професор по Икономика и управление на селското стопанство.

Всичко това ми дава основание да оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО** цялостната ѝ дейност.

С удоволствие си позволявам да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително, а Факултетният съвет на Факултета по икономика при Аграрен университет – Пловдив да избере доц. д-р Боряна Любчева Иванова за „ПРОФЕСОР” по научната специалност **Икономика и управление (селско стопанство)**.

Дата: 23.02.2026 г.
гр. Пловдив

РЕЦЕНЗЕНТ:.....
(проф. д-р Иван Боевски)